

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Algemene Rekenkamer
De heer drs. A.P. Visser
Lange Voorhout 8
2514 ED DEN HAAG

Financieel-Economische

Zaken

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

L.E.M. Solon
T +31 6 31 74 92 01
l.e.m.solon@minocw.nl

Onze referentie

1177703

Uw brief van

11 april 2017

Datum **25 APR. 2017**

Betreft Bestuurlijke Reactie OCW op 'Resultaten Verantwoordingsonderzoek
2016

Geachte heer Visser,

Hierbij ontvangt u mijn reactie op uw conceptrapport Resultaten
verantwoordingsonderzoek 2016 ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap (VIII).

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het door u opgestelde beeld over
OCW. Ik spreek mijn dank uit voor het veelomvattende onderzoek en het
bijeenbrengen van onderzoeksresultaten op het gebied van passend onderwijs.
In mijn reactie ga ik in op de drie geconstateerde onvolkomenheden en het
onderzoek naar passend onderwijs.

Drie onvolkomenheden

1. Afsluiting DJV

Ik deel uw conclusie dat het jaarafsluitingsproces en verantwoordingsproces
onvoldoende beheerst tot stand is gekomen, al was het maar omdat OCW haar
departementaal jaarverslag niet voor de wettelijk voorgeschreven termijn heeft
opgeleverd. Ik hecht er wel aan om te constateren dat hierdoor de rechtmatigheid
van de OCW-uitgaven en -verplichtingen nooit in het geding is geweest.

Om herhaling te voorkomen, zal OCW hieruit lering trekken. Omwille van de
continuïteit van de financiële administratie is het nazorgplan 2017 reeds ter hand
genomen. Uw aanbevelingen om de benodigde capaciteit en kennis voor een
gedegen jaarafsluiting op korte termijn te organiseren en de voorgenomen
evaluatie adequaat uit te voeren, worden hierin meegenomen. Dit mede in het
licht van het perspectief van de voorgenomen aansluiting van OCW bij het
financieel dienstencentrum van SZW.

2. Inkoopbeheer IUC Noord

Uw conclusies en de aanbevelingen om de ingezette verbeteringen in de
procedurebeschrijvingen en verschillende op te leveren producten voort te zetten
om zo snel mogelijk de beheersmaatregelen adequaat te laten functioneren,
onderschrijf ik. Uw aanbevelingen worden opgepakt. Zo worden de ontbrekende
beheersmaatregelen samen met het Bestuursdepartement op een planmatige
wijze doorgevoerd en gemonitord.

Ook uw aanbeveling te blijven toezien op de juiste naleving van de procedures neem ik ter harte. De verouderde procesbeschrijvingen zijn inmiddels geactualiseerd. De verbeteraanpak richt zich op de implementatie van de beheersingsmaatregelen in de meest cruciale inkoopprocessen en werkinstructies voor de noodzakelijke diepgang. Een belangrijk aspect in het verbeterplan betreft de invulling van het tekort aan capaciteit en specifieke kennis.

3. Informatiebeveiliging DUO

U geeft aan dat DUO op de goede weg is, maar dat een aantal verbeteringen mogelijk zijn. De verbeteringen betreffen vooral de werking in de praktijk en de afwikkeling van ingezette verbeterplannen, zoals autorisatiebeheer.

U schetst scherp de situatie zoals deze eind 2016 aanwezig was. DUO heeft de genoemde punten zelf al eerder onderkend en hier maatregelen op genomen. Juist door de werkende plan-do-check-act-cyclus zijn tekortkomingen ten aanzien van belangrijke incidenten en de wijze waarop autorisaties worden beheerd in 2016 onder de aandacht gekomen.

Concrete plannen voor 2017 zijn op- en vastgesteld en de eerste resultaten zijn gerealiseerd. Ik heb de overtuiging dat de in het rapport genoemde dossiers in 2017 volledig zijn afgehandeld.

Beleidsonderzoek: Passend onderwijs

Net als u zijn de staatssecretaris en ik van mening dat de transparantie en verantwoording over de inzet van de middelen voor passend onderwijs en de resultaten die worden behaald beter kunnen en moeten. In de tiende voortgangsrapportage¹ is daarom al een aantal acties aangekondigd. In vervolg op de daarin genoemde bijeenkomsten, is een werkgroep ingericht met samenwerkingsverbanden en OCW. Tijdens de bijeenkomsten werd duidelijk dat de wijze van verantwoorden via de jaarrekening in de praktijk weerbarstiger is dan bij aanvang van passend onderwijs werd verwacht. Dit komt doordat samenwerkingsverbanden voor de verantwoording hetzelfde worden behandeld als schoolbesturen, terwijl het een ander type organisatie is dan een bestuur. Zo gaat een deel van de middelen van het samenwerkingsverband rechtstreeks naar het (voortgezet) speciaal onderwijs voor de leerlingen die uit het samenwerkingsverband zijn geplaatst. Gaat een deel van de middelen voor arrangementen of basisondersteuning naar reguliere scholen op basis van afspraken in het samenwerkingsverband en maakt het samenwerkingsverband zelf ook kosten.

Deze middelen worden op verschillende manieren geboekt en verantwoord. Het doel van de werkgroep is te onderzoeken hoe de verantwoording van samenwerkingsverbanden en van schoolbesturen richting samenwerkingsverbanden over de middelen voor passend onderwijs op een meer uniforme en gestandaardiseerde manier kan plaatsvinden. Dit klinkt eenvoudiger dan het is, omdat het een eenduidige definitie vraagt van de gewenste informatie en hoe je daaraan resultaten kunt koppelen.

U schrijft in het rapport terecht dat de verantwoordingsinformatie van samenwerkingsverbanden openbaar moet zijn voor alle partijen, ter bevordering van de *checks and balances*. Daar ben ik het mee eens. Op dit moment is er

¹ Kamerstuk 20016-2017, 31497, nr. 221

wetgeving in voorbereiding die alle schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs verplicht om het jaarverslag openbaar te maken. Daarnaast heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) de inzet van de middelen voor extra ondersteuning onderdeel gemaakt van het financieel toezicht op zowel samenwerkingsverbanden als schoolbesturen.

Onze referentie
1177703

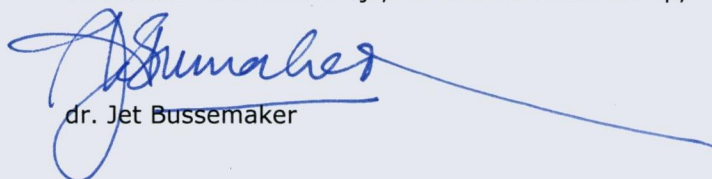
Verder wordt dit jaar de ontwikkeling van het dashboard passend onderwijs afgerond. Hierin kunnen samenwerkingsverbanden en besturen zien hoe het samenwerkingsverband zich ontwikkelt, mede in vergelijking tot andere samenwerkingsverbanden in het land. We verwachten dat de ingezette acties leiden tot meer transparantie en betere verantwoording. Daarbij moet echter wel rekening mee worden gehouden dat deze acties pas vanaf 2018 (over het jaar boekjaar 2017) zichtbaar worden. De bestuursverslagen voor 2016 zijn immers al in de afrondende fase. Indien de regels voor de jaarverslaggeving aangepast worden, is het effect daarvan pas op zijn vroegst zichtbaar in 2019 (over boekjaar 2018). Ook moet de kanttekening worden geplaatst dat het volgen van iedere euro aan extra ondersteuning in de huidige lumpsumsystematiek niet mogelijk is. Ook niet na de ingezette acties.

U constateert dat er onduidelijkheid is over de toepassing van het ontwikkelingsperspectief. Dit komt onder andere doordat het wettelijk kader ruimte laat voor verschillen tussen samenwerkingsverbanden. Het is uiteraard niet de bedoeling dat de ruimte van het kader tot onduidelijkheid leidt. Daarom gaan wij in overleg met de raden en de inspectie ervoor zorgen dat scholen hierover eenduidige informatie ontvangen.

Met dank voor het ontvangen conceptrapport waarin waardevolle inzichten zijn opgenomen, ben ik voornemens de geconstateerde onvolkomenheden op te lossen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker